

הלכות גיטין

סימן קיט

א. דע שכל ניצוצי (א) נשמות מכל נשמה ונשמה מחוייבת (ב) לקיים כל תרי"ג מצות, אם לא אותם שאין (ג) בידו יכולת לקיימם, כמו מעשה הקרבנות כולם

0234507 none

פתוחי חותם

הא' אינו מחוייב לקיימם אלא המצות החיצוניות, אבל המצות שאינו מחוייב לחזור אחריהם מדינא אינו מחוייב לחזור אחריהם עפ"י הסוד אלא אם לא קיימם בגלגול הא'.

ובזה יתבאר מה שמצינו בתלמוד כי חכם פלוני היה זהיר במצוה פרטיית יותר משאר המצות, וחכם אחר היה זהיר במצוה אחרת, וכמו שמצינו (במס' שבת דף קיט ע"ג) שהיה שואל אמורא פלוני לחצירו אבון במאי הוה זהיר טפי וחצירו השיבו שהיה זהיר בצניעות או תפילין וכיוצא בזה, והנה לכאורה זה סותר למ"ש במשנה (במס' אבות פ"ג משנה א') והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, אבל סוד הענין הוא כי כל חכם וחכם היה זהיר באותה המצוה שהיתה חסירה ממנו בגלגול הקודם או כולה או (שהיתה חסרה) פרט מפרטיה.

גם זה סוד מה שמצינו בתלמוד כי פלוני היה צורר לו מדות אלו ופלוני היה צורר לו מדות אחרות, וכמו שמצינו

(א) שכל ניצוצי נשמות מכל נשמה ונשמה ר"ל כי הנה כמה שרשים לאין קץ נתחלקו נשמות בני אדם, ונשרש אחד מהם יש כמה ניצוצות נשמות לאין קץ, וכל גלגול וגלגול נתקנים קצת ניצוצות מהם, ואותם ניצוצות שלא נתקנו חוזרים להתגלגל להתקן, ואותם שכבר נתקנו אינם מתגלגלים אומנם עולים ועומדים במדרגה הראויה להם, וכל ניצוץ וניצוץ מהם צריך לקיים כל התרי"ג מצות לפי שאין אבר שאינו כלול מכל רמ"ח איברים, עיין בשער הגלגולים הקדמה יד דף טז ע"א ותחלת הקדמה י"ו דף יז ע"א.

(ב) מחוייבת לקיים כל תרי"ג מצות ר"ל צמי שנשמתו חדשה, שכל מי שנשמתו חדשה צריך לקיים כל התרי"ג מצות וכן כל ניצוץ וניצוץ מנשמה הזו החדשה צריך לקיים כל התרי"ג מצות, אבל מי שאינו נשמה חדשה אלא נתגלגל וחזר בעוה"ז אין צריך שישלים עתה אלא אותם המצות החסרות ממנו שלא קיימם בגלגול הא', (אבל אותם המצות שקיימם בגלגול

פתוחי חותם

לכשיבנה בית המקדש אביא חטאת שמינה.

והנה יש חילוק בענין הנ"ל, והוא כי מה שנתענס לקיים איזו מצוה (שאינה חובה על האדם כמו ק"ש ותפילין וכיוצא בזה אלא היא מצוה) שאינו מחוייב לרדוף אחריה, כגון שילוח הקן דכתיב ביה (דברים כז ו) כי יקרא קן נפור וגו' או שלא היה לו בית ונמנע מלעשות מעקה וכיוצא באלו (מצות שאינו מחוייב לעשותם) שלא נודרו לחפש אחריהם ולקיימם, הנה האיש הזה מחוייב גלגול כנ"ל אבל מובטח הוא שלא יחטא בגלגול הזה.

אב"ל אם באה לידו אחת ממצות הנ"ל (שאינם חובה על האדם לרדוף אחריהם לעשותם) ונודמנה לו ולא רצה לקיימה והנה הוא מחוייב גלגול וכשיתגלגל אינו מובטח כמו הראשון שלא יחטא.

ובי שנתגלגל על שעבר איזו עבירה בגלגול הקודם זה יחטא בודאי, עיין בשער הגלגולים הקדמה י"ו דף יז ע"א ובהקדמה יא דף יג ע"ב.

(ג) **אותם שאין בידו יכולת לקיימם** אבל מ"מ צריך לקיימם כדיבור וכן במחשבה, כי באמת האדם צריך לקיים כל התרי"ג מצות במעשה, וכן כדיבור על דרך מ"ש חז"ל (במס' מנחות דף קי ע"א) כל העוסק בפרשת עולה כאילו הקריב עולה, וכן במחשבה, ואם לא קיים כל התרי"ג מצות בשלשה בחי' אלו צריך לחזור בגלגול בעוה"ז עד שיקיים כל התרי"ג מצות

(במס' מגילה דף כח ע"א) שאלו לפלוגי במה הארכת ימים אמר ליה מימי לא עמדתי על מדותי ולא קבלתי מתנות וותרן בממוני הייתי, כי כל אחד היה צורר לו מדות כפי בחינת גלגולו.

והנה מ"ש שחס לא קיים כל התרי"ג מצות יתגלגל בהכרח עוד הפעם לעולם הזה כדי לקיימם, יש בזה צ' בחינות, כי המצות שיכול האדם לקיימם וצאה לידו איזו מצוה מהם ולא קיימם או אם היה יכולת צידו לעשותם ולא עשה מוכרח הוא שיתגלגל עד שיקיימם.

ואמנם המצות שאין יכולת ציד האדם לקיימם אם לא באשר השי"ת אנה לידו כמו בפדיון הבן ויצום וחליצה וגט וכיוצא בזה יש בזה חילוק, כי אם השי"ת אנה לידו אחת מהם ולא קיימה דינו כדין הראשונים שיתגלגל בהכרח לקיימה, אבל אם לא באה לידו איננו מחוייב גלגול על מצות אלו, אלא יצא בסקוד עיבור באיזה אדם שבאו לידו ויקיים אותם ואח"כ ילך לו ויחזור למקומו ככלותו לעשותם.

ואמנם הנחי' השלישית והם המצות שהוא מן הנמנע לקיימם בזמן הזה כמו מצות הקרבנות וכיוצא בזה, הנה בזמן הזה לא יתגלגל לקיימה כיון שאין יכולת לקיימם, אמנם אחר ביאת המשיח שיבנה בית המקדש במהרה בימינו אמן אז יתגלגלו בגלגול ממש כדי לקיימם, ואל זה רמז רבי ישמעאל (בן אלישע) כהן גדול (במס' שבת דף יז ע"ב) שאמר אכחז על פנקסי